

БОЖИЋНИ КОНЦЕРТ У ЦРНОГОРСКОМ НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ

Соња Маринковић

Традиционални божићни концерт осмишљен је ове године изузетно свечано и монументално, са учешћем више од стотину извођача. Под диригентском палицом Даринке Матић-Маровић наступили су Црногорски симфонијски оркестар, Хор цетињске Музичке академије, Хор „Обилић“ АКУД-а „Бранко Крсмановић“ из Београда и солисти, сопран Снежана Савичић из Београда, алт Софија Амели из Загреба, тенор Дејан Максимовић из Београда и бас Ивица Шарић из Сарајева. Празничној атмосфери изузетне свечаности допринијела је и публика која је до последњег мјеста испунила салу Црногорског народног позоришта с разлогом очекујући узбудљиво вече и још једну особену интерпретацију нашег харизматичног диригента. Она је овај концерт претворила у истински празник, плијенила је магија њеног руковођења спектаклом, њена способност да од извођача добије интерпретативни максимум, да задивљујућом сугестивношћу обједини енергију и жар сваког појединца и оствари дисциплиновано потчињавање свих заједничком циљу. Избор програма учињен је бескомпромисно захтјевно: премијерно представљање композиције *Agnus Dei* (Ја ње божје) за соло сопран, мјешовити хор и оркестар Жарка Мирковића и *Крунигбена миса* Волфганга Амадеуса Моцарта, да би на бис публици био дарован и Хендлов чувени, химнично кликтави *Алелуја*. Припреми програма значајан допринос дали су руководиоци хора, Александра Кнежевић која је припремила цетињски ансамбл и Дејан Миливојевић који је радио са београдским.

Инсистирањем да на овом концерту буде и једна премијера Даринка Матић-Маровић је потврдила своју истрајну посвећеност представљању дјела домаћих аутора. За њу премијерно извођење изабраног дјела има посебан значај и интерпретацију гради полазећи од огромног поштовања према тексту композиције, брижљивог читања сваког детаља, истинског разумијевања ауторових

ТРАДИЦИОНАЛНИ БОЖИЋНИ КОНЦЕРТ У ЦРНОГОРСКОМ НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ

Концерт претворен у истински празник

замисли које зналачки раскрива непогрешивим инстинктом и својим огромним знањем. Али у заступању композиторових идеја ове вечери није била сама, јер су сви извођачи топло прихватили дјело, осјетили се њихова ангажованост и преданост у савладавању нимало једноставних интерпретативних захтјева. Ново дјело Жарка Мирковића то је у потпуности заслужило, оно је истински бисер нове црногорске музике - надахнуто, проживљено, минуциозно обликовано и мајсторски написано.

Мисни ординаријумски текст (*Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona nobis pacem*), како је то данас уобичајено, третиран је

Премијерно су представљене композиције Agnus dei (Ја ње божје) за соло сопран, мјешовити хор и оркестар Жарка Мирковића и Крунигбена миса Волфганга Амадеуса Моцарта, да би на бис публици био дарован и Хендлов чувени, химнично кликтави Алелуја

слободно - свремена молитва, једно од ријетких обраћања Христу у канонском тексту мисе, отуда снажно изражене хуманистичке димензије, најчешће је компоновано као лирска исповијест аутора и доноси смирење у завршници мисе. То је изражено и у Баховом *Agnus Dei* из монументалне *Мисе у ха-молу* - у солу алта уз пратњу камерног ансамбла њемачки композитор исписао је једну од најљепших страница своје

музике доносећи молитву тихо, али са скривеним узнемирењем гипког, валовитог мелодијског тока протканог смјелим хроматским бојењима. О барокним изворима своје инспирације Мирковић је оставио типично постмодерни траг органским уткивањем цитата Баховог дјела у кулминационој зони своје композиције. Али његов *Agnus Dei* није мишљен као дио мисног ординаријума, текст је драматизован, њега изговара

савремени човјек, данас и овдје. Израстајући из мира органумског педала високим гудача, послје варијантног излагања једноставног секундно-квартног напјева фолклорне боје, почетне рјечи повјерава дубоким гласовима да би кроз постепено наслојавање хорских и оркестарских дионица градио спори, у својој неминовности драматични градациони лук почетног одсјека у којем је врхунац потенциран првим уласком соло сопрана, но суздржано, са динамиком која досеже тек мецо-пјано. Овдје се први пут уводи „гусларски“ секундни мотив у гудачима који ће укупном звуку дјела дати недвосмислени печат поднебља. Средишњи одсјек, на текст *miserere nobis* (помилуј

нас), наступа као ненадни моћни крик - вапај из нашег злог времена који у себи има и гњева и протеста. Израз је немирења, отпора том злу. Драматика тог одсјека донета је са убједљивом снагом захвљујући у великој мјери моћном гласу Снежане Савичић - његова специфична љепота и племенитост у снажном фортеу истински су узбудљиви и непоновљиви. Постепено смирење води потом квази-репризи првог одсјека у којој се овог пута досеже генерална кулминација дјела: послје густог, дисонантног, слијевитог градационог успона наступа свијетли де-дурски свечани акорд на текст *dona nobis pacem* (дај нам мира), да би дјело заокружио смирени ехо тих рјечи који постепено нестаје.

Послије Мирковићевог *Agnus Dei* изведена је Моцартова *Крунигбена миса*. Сажето (за мису), али интерпративно изузетно сложено, ово дјело се убраја међу најуспјешније и најчешће извођене Моцартове мисе које увијек стоје у сјенци ненадмашног *Реквијема*. Интерпретирано је са наглашеном театралношћу која је свједочила о блискости Моцартовог оперског и духовног вокално-инструменталног писма. Потврђена је пуна спремност и хорског и оркестарског ансамбла који су суверено, прецизно и ангажовано тумачили партитуру. Као солиста, поред подгоричкој публици добро познатих, радо виђених гостију - Снежане Савичић, Дејана Максимовића и Ивице Шарића - представила се први пут алт Софија Амели. Лијепим гласом и високом професионалношћу она је допринијела да бројни ансамбли квартета солиста буду изведени складно и сигурно. Мада је Моцарт најистакнутије улоге у миси поверио прво сопрану - на бис поновљени *Benedictus* остаће упамћен као најпоетичнији тренутак ове вечери - а затим и тенору, чиме се интерпретације Снежане Савичић и Дејана Максимовића издвајају по експонираности, мора се подвући да је склад ансамбала био посебно упечатљив. Било је то истински успјешно вече које ће дуго остати у сјећању.